

EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 25. 5. 2016
COM(2016) 288 final

**OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU
HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV**

**Online platformy a jednotný digitálny trh
Príležitosti a výzvy pre Európu**

{SWD(2016) 172 final}

1. ÚVOD

Online platformy v priebehu posledných dvoch desaťročí výrazným spôsobom zmenili digitálne hospodárstvo a v dnešnej digitálnej spoločnosti prinášajú mnohé výhody. Zohrávajú kľúčovú úlohu pri vytváraní „digitálnej hodnoty“, ktorá je základom budúceho hospodárskeho rastu v EÚ, a majú preto zásadný význam aj pre účinné fungovanie jednotného digitálneho trhu.

V oznámení, v ktorom sa stanovuje stratégia pre jednotný digitálny trh¹, sa Komisia zaviazala vykonať komplexné posúdenie úlohy platforiem, a to aj v hospodárstve spoločného využívania zdrojov, ako aj úlohy online sprostredkovateľov. Komisia následne uskutočnila viacero seminárov a štúdií² a rozsiahle verejné konzultácie, ktoré vyvolali veľké množstvo reakcií.

Cieľ tohto oznámenia je dvojaký:

1. načrtnúť kľúčové otázky určené v posúdení online platforiem;
2. predložiť stanovisko Komisie k inovačným príležitostiam, ako aj regulačným problémom, ktoré sa spájajú s online platformami, a stanoviť jej prístup k podpore ich ďalšieho rozvoja v Európe.

K tomuto oznámeniu sú priložené pracovný dokument útvarov Komisie a súhrnná správa o výsledkoch verejných konzultácií, ktoré poskytujú dodatočnú analýzu a dôkazy na podporu návrhov uvedených ďalej³.

2. RASTÚCI VÝZNAM ONLINE PLATFORIEM V DIGITÁLNOH HOSPODÁRSTVE

Online platformy majú rôzne podoby a veľkosti a ich vývoj pokračuje tempom, ktoré nemá obdobu v žiadnom inom odvetví hospodárstva. V súčasnosti pokrývajú rozsiahly súbor činností vrátane⁴ online reklamných platforiem, elektronických trhovísk, vyhľadávačov, sociálnych médií a platforiem na šírenie kreatívneho obsahu, na distribúciu aplikácií, komunikačných služieb, platobných systémov a platforiem pre hospodárstvo spoločného využívania zdrojov.

Online platformy majú niekoľko dôležitých a osobitných spoločných charakteristík. Konkrétne:

- majú schopnosť vytvárať a formovať nové trhy, konkurovať tradičným trhom a organizovať nové formy účasti alebo podnikania založené na zbere, spracovaní a úprave veľkých objemov údajov,
- fungujú na mnohostranných trhoch, ale s rôznymi stupňami kontroly nad priamou interakciou medzi skupinami používateľov,

---

¹ COM(2015) 192 final.

² Zahŕňajú hospodársku štúdiu Spoločného výskumného centra Komisie o online platformách, dve štúdie Eurobarometer o vplyve online platforiem, vypočítanie o online platformách organizované Európskym centrom politickej stratégie, ako aj závery početných diskusií s akademikmi a zainteresovanými stranami, ktoré boli zapracované do pracovného dokumentu útvarov Komisie priloženého k tomuto oznámeniu. Ďalšie štúdie budú nasledovať v druhej polovici roka 2016.

³ SWD(2016) 172 final.

⁴ Neúplný zoznam príkladov: AdSense od Google, DoubleClick, trhoviská eBay a Amazon, vyhľadávače Google a Bing, Facebook a YouTube, Google Play a App Store, Facebook Messenger, PayPal, trhovisko Zalando a Uber.

- majú prospech zo „siet'ových účinkov“, kde, všeobecne povedané, hodnota služby stúpa s počtom používateľov,
- so svojimi používateľmi sa často spájajú pomocou informačných a komunikačných technológií, čiže bez námahy a okamžite,
- zohrávajú kľúčovú úlohu vo vytváraní digitálnej hodnoty, najmä zachytávaním významnej hodnoty (aj prostredníctvom zhromažďovania údajov), uľahčovaním nových obchodných projektov a vytváraním nových strategických závislostí.

Tieto aspekty online platforiem viedli k sérii významných prínosov pre digitálne hospodárstvo a spoločnosť. Online platformy uľahčujú zvyšovanie účinnosti a pôsobia ako magnet pre inovácie založené na údajoch⁵. Rozširujú výber pre spotrebiteľa, čím prispievajú k zlepšeniu konkurencieschopnosti odvetvia a podmienok pre spotrebiteľa.

Online platformy takisto poskytujú potenciál na silnejšie zapojenie občanov do spoločnosti a demokracie, pretože uľahčujú prístup k informáciám, najmä pre mladšie generácie⁶ a bez ohľadu na hranice⁷.

S rastúcim významom digitálneho hospodárstva spojeného s rôznorodosťou a rýchlo sa meniacou povahou ekosystémov platforiem sa však spájajú aj nové politické a regulačné problémy. Toto oznámenie sa zaoberá inovačným aj rastovým rozmerom, ako aj všetkými regulačnými problémami.

3. VYTVORENIE SPRÁVNEHO PROSTREDIA NA PRITIAHNUTIE, UDRŽANIE A RAST NOVÝCH INOVÁTOROV V OBLASTI ONLINE PLATFORIEM

Z Európy pochádza niekoľko celosvetovo konkurencieschopných platforiem, napríklad Skyscanner a BlaBlaCar. Dohromady však EÚ v súčasnosti predstavuje len 4 % celkovej trhovej kapitalizácie najväčších online platforiem: drvivá väčšina platforiem má pôvod v USA a Ázii⁸.

Platformové hospodárstvo predstavuje významné inovačné príležitosti pre začínajúce európske podniky, ako aj pre etablované trhové subjekty, pokiaľ ide o vývoj nových obchodných modelov, produktov a služieb. Európa má prosperujúcu komunitu začínajúcich podnikov s dynamickými podnikateľmi zameriavajúcimi sa na nové príležitosti v hospodárstve spoločného využívania zdrojov, v oblastiach energetiky, zdravotníctva, bankovníctva, kreatívneho obsahu a v iných oblastiach. Na ilustráciu možno uviesť, že aplikácie navrhnuté európskymi vývojármi prinášajú 30 % celosvetových príjmov popredných platforiem na distribúciu aplikácií⁹.

⁵ V súvislosti s príležitosťami, ktoré ponúkajú inovácie založené na údajoch, pozri aj oznámenie Európskej komisie Na ceste k prosperujúcemu hospodárstvu založenému na údajoch, COM(2014) 442 final.

⁶ Podrobnosti sú uvedené v správe o verejnej konzultácii z roku 2015 pod názvom Občianstvo EÚ: Podel sa o svoj názor na naše spoločné hodnoty, práva a demokratickú účasť (dostupné na adrese http://ec.europa.eu/justice/citizen/document/files/2015_public_consultation_booklet_en.pdf), strana 10. Zďaleka najväčšiu skupinu medzi 2 170 respondentmi tvorili mladí ľudia vo veku 18 – 30 rokov (29 %). Pozri tiež: prieskum Eurobarometer o využívaní médií v EÚ – jeseň 2014.

⁷ Deväť z 10 respondentov (91 %) v rámci verejnej konzultácie o občianstve EÚ sa domnievalo, že cezhraničný prístup k politickým informáciám umožňuje občanom EÚ vytvárať si jasnejšie názory na otázky týkajúce sa demokracie v Európe (http://ec.europa.eu/justice/citizen/document/files/2015_public_consultation_booklet_en.pdf, strana 10).

⁸ Pozri SWD(2016) 172 final.

⁹ Plum (2016), A policy toolkit for the app economy – where online meets offline.

Vytvorenie správnych rámcových podmienok a správneho prostredia má zásadný význam pre udržanie, rast a podporu vzniku nových online platforiem v Európe.

V prvom rade si to vyžaduje vytvorenie fungujúceho jednotného digitálneho trhu, ktorý odstráni bariéry brániace podnikom vstúpiť na trh, aby v Európe rýchlo expandovali a nepresúvali sa inam. Nadchádzajúci európsky program v oblasti hospodárstva spoločného využívania zdrojov už bude v tomto smere poskytovať usmernenia k uplatniteľným právnym predpisom EÚ a odporúčania pre členské štáty s cieľom podporiť vyvážený rozvoj hospodárstva spoločného využívania zdrojov.

V rámci nedávno prijatej stratégie digitalizácie európskeho priemyslu¹⁰ sa určuje rad opatrení, ktoré pomáhajú realizovať tieto ambície. Zahŕňajú investovanie do údajovej a počítačovej infraštruktúry svetovej úrovne na vedecké a inovačné účely, pričom výška investícií potrebných na zlepšenie európskych inovačných kapacít v oblasti digitalizácie sa odhaduje na 50 miliárd EUR z verejných a súkromných zdrojov. Tento balík zahŕňa aj opatrenia na dosiahnutie racionalizovaného prístupu k normalizácii s cieľom podporiť nevyhnutnú cezhraničnú a medziodborovú interoperabilitu.

Už prebieha množstvo iniciatív v oblasti výskumu a prijíma sa množstvo iných konkrétnych opatrení na financovanie s cieľom podporiť vznik inovačných ekosystémov založených na platformách. Zahŕňajú poskytovanie vysokorýchlostného prístupu na internet v celej EÚ¹¹ a podporu otvorených platforiem pre služby¹². V tejto súvislosti Komisia vidí potrebu zamyslieť sa nad tým, ako v budúcnosti formovať internet, aby sa stal výkonným, otvoreným, interoperabilným ekosystémom platforiem zameraným na používateľa, a to najmä s podporou programu Horizont 2020¹³.

Projekty ako iniciatíva Start-Up Europe¹⁴ poskytujú poradenstvo a financie na podporu príležitostí pre začínajúce podniky, aby mohli experimentovať a rozvíjať sa.

Vo všeobecnosti možno povedať, že online platformy podporujú vytváranie digitálnej hodnoty, ktorá bude generovať hospodársky rast na jednotnom digitálnom trhu. Sú také dôležité, že uľahčovanie a podpora vznikania nových konkurencieschopných platforiem so sídlom v EÚ je pre Európu hospodárskou aj strategickou nevyhnutnosťou.

4. VYVÁŽENÝ REGULAČNÝ RÁMEC PRE ONLINE PLATFORMY NA JEDNOTNOM DIGITÁLNO M TRHU

Správny regulačný rámec pre digitálne hospodárstvo musí podporovať udržateľný rozvoj a posilňovať obchodný model platforiem v Európe.

---

¹⁰ Pozri: oznámenie Európskej komisie Digitalizácia európskeho priemyslu – Využitie výhody jednotného digitálneho trhu v plnej miere, COM(2016) 180 final.

¹¹ Digitálna infraštruktúra patrí k odvetviam s kľúčovým významom, ktoré boli určené ako ťažiskové oblasti Európskeho fondu pre strategické investície, pozri: <http://www.eib.org/efsi/what-is-efsi/index.htm>. Inovácie a výskum a digitálna agenda sú takisto dve zo štyroch prioritných oblastí investovania (vrátane investovania do infraštruktúry) v rámci Európskeho fondu regionálneho rozvoja, pozri: http://ec.europa.eu/regional_policy/sk/funding/erdf/.

¹² Jedným príkladom je projekt softvérového ekosystému s otvoreným zdrojovým kódom FIWARE podporovaný projektom EÚ Internet budúcnosti. Jeho poslaním je „vytvoriť otvorený udržateľný ekosystém založený na normách verejných softvérových platforiem oslobodených od licenčných poplatkov a zameraných na realizáciu, ktoré uľahčia rozvoj nových inteligentných aplikácií vo viacerých sektoroch“. <https://www.fiware.org/>.

¹³ Komisia bude iniciovať prácu na prvku iniciatívy na výskum internetu novej generácie vrátane verejnej konzultácie.

¹⁴ Pozri: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/startup-europe>.

Po prvé, je zrejme, že na to, aby Európa mohla plne využiť výhody platformového hospodárstva a stimulovať rast v začínajúcich európskych platformových podnikoch, v rámci jednotného trhu nemôže existovať 28 rôznych súborov pravidiel pre online platformy. Odlišné vnútroštátne alebo dokonca miestne pravidlá pre online platformy vytvárajú neistotu pre hospodárske subjekty, obmedzujú dostupnosť digitálnych služieb a majú používateľov a podniky. Harmonizované pravidlá na úrovni EÚ, ako sú napríklad nedávno prijaté všeobecné nariadenie o ochrane údajov¹⁵ a smernica o sieťovej a informačnej bezpečnosti¹⁶, zohrávajú dôležitú úlohu pri podpore rastu a rýchleho rozširovania inovačných platforiem.

Po druhé, online platformy podliehajú existujúcim pravidlám EÚ v oblastiach ako hospodárska súťaž, ochrana spotrebiteľa, ochrana osobných údajov a slobody jednotného trhu. Dodržiavanie týchto pravidiel všetkými aktérmi vrátane platforiem je nevyhnutné na zabezpečenie toho, aby mohli všetci aktéri súťažiť na spravodlivom základe. Tým sa vytvorí dôvera pre podniky aj širokú verejnosť, aby mohli bez obáv vstupovať do vzťahov s online platformami.

Kľúčový význam má účinné presadzovanie pravidiel. Cezhraničná povaha platforiem znamená, že presadzovanie pravidiel si vyžaduje dobrú spoluprácu medzi príslušnými orgánmi, ako sa predpokladá v reformovanom nariadení o spolupráci v oblasti ochrany spotrebiteľa¹⁷ a stanovuje vo všeobecnom nariadení o ochrane údajov. Zásadný význam bude mať aj schopnosť verejných orgánov účinne reagovať na nové a potenciálne rušivé zmeny na trhu a v technológiách či obchodné modely. V rámci širších opatrení na zabezpečenie rozvoja verejného sektora založeného na údajoch¹⁸ by to mohlo zahŕňať investície do nových technológií na podporu činností verejného sektora vrátane analýzy veľkých objemov dát, aby bolo možné zhromažďovať podrobnejšie informácie o ekosystémoch online platforiem¹⁹. Komisia spoločne s členskými štátmi a platformami dôkladnejšie preskúma, ako možno tieto ciele najlepšie dosiahnuť.

Po tretie, potreba podpory úlohy platforiem v oblasti presadzovania inovácií si vyžaduje, aby sa akýmkoľvek budúcimi regulačnými opatreniami navrhnutými na úrovni EÚ v súlade so zásadami lepšej právnej regulácie riešili len jasne určené problémy týkajúce sa konkrétneho druhu alebo činnosti online platforiem. Takýto prístup zameraný na riešenie problémov by sa mal začať posúdením toho, či je existujúci rámec stále vhodný. Dobrým príkladom toho, ako pravidlá, pri ktorých stanovovaní sa vychádzalo z poskytovania tradičných a často miestnych služieb, môžu brániť rozvoju obchodných modelov online platforiem, je hospodárstvo spoločného využívania zdrojov. Tejto otázke sa bude venovať nadchádzajúce oznámenie Komisie o hospodárstve spoločného využívania zdrojov.

Určitú úlohu môžu napokon zohrávať samoregulačné/koregulačné opatrenia založené na zásadách²⁰, medzi nimi aj odvetvové nástroje na zabezpečenie uplatňovania zákonných

¹⁵ Nariadenie (EÚ) 2016/679.

¹⁶ Schválená Európskym parlamentom a Radou 7. decembra 2015 na základe návrhu Komisie z roku 2013: COM/2013/048 final – 2013/0027 (COD).

¹⁷ Nariadenie (EÚ) č. 2006/2004.

¹⁸ Ministerské vyhlásenie OECD, Helsinky 2015: „Tešíme sa na to, ako strategické využívanie nových digitálnych nástrojov a veľkých dát umožní rozvoj verejného sektora založeného na údajoch“, pozri: <http://www.oecd.org/governance/ministerial/chair-summary-2015.pdf>.

¹⁹ Pozri pracovný dokument JRC/IPTS o digitálnom hospodárstve Perspektíva hospodárskej politiky v oblasti online platforiem, 2016.

²⁰ Zásady najlepších postupov Komisia uverejnila na adrese <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/principles-better-self-and-co-regulation-and-establishment-community-practice>.

požiadaviek doplnené vhodnými mechanizmami monitorovania. S podporou vhodných monitorovacích mechanizmov môžu vytvoriť správnu rovnováhu medzi predvídateľnosťou, pružnosťou, účinnosťou a potrebou vypracovania riešení uplatniteľných aj v budúcnosti.

Všeobecným pravidlom je, že pri vypracovávaní riešení problémov týkajúcich sa online platforiem Komisia zohľadní tieto zásady:

- **rovnaké podmienky pre porovnateľné digitálne služby,**
- **zodpovedné správanie online platforiem chrániace základné hodnoty,**
- **transparentnosť a spravodlivosť s cieľom zachovať dôveru používateľov a zaručiť inovácie,**
- **otvorené a nediskriminačné trhy v hospodárstve založenom na údajoch.**

V nasledujúcej časti sa uvádza, ako Komisia zamýšľa premietnuť tieto zásady do politiky.

5. UPLATŇOVANIE HLAVNÝCH ZÁSAD PRE ROZVOJ PLATFORIEM V EÚ

i) Zabezpečenie rovnakých podmienok pre porovnateľné digitálne služby

Predpokladá sa, že posielanie správ „over-the-top“ (OTT) v roku 2020 dosiahne na celom trhu správ podiel 90 %²¹.

V reakcii na verejnú konzultáciu k hodnoteniu a preskúmaniu regulačného rámca pre elektronické komunikácie sa väčšina respondentov – vrátane niektorých členských štátov, združení prevádzkovateľov, väčšiny etablovaných subjektov a predajcov – domnieva, že služby OTT poskytujú spotrebiteľom funkčnú náhradu za tradičné telekomunikačné služby²².

Respondenti vo verejnej konzultácii z rôznych skupín zainteresovaných strán vyjadrili názor, že je potrebné zamerať sa na konkrétne činnosti, ktoré vykonávajú online platformy, a zabezpečiť rovnaké podmienky²³.

Konkurencia zo strany obchodných modelov založených na online platformách poskytuje tradičným účastníkom trhu stimuly na inovácie a zlepšovanie výsledkov. Mnohé online platformy spochybnili efektívnosť tradičných obchodných modelov a ponúkajú služby, ktoré používatelia čoraz väčšmi vnímajú ako náhradu za služby ponúkané tradičným spôsobom. Poskytovatelia online komunikačných služieb OTT sú toho príkladom, lebo predstavujú čoraz silnejšiu konkurenciu pre poskytovateľov tradičných telekomunikačných služieb²⁴. Na tieto nové služby sa však nevzťahujú tie isté pravidlá ako na tradičné telekomunikačné služby.

Čo sa považuje za porovnateľnú službu, sa môže líšiť v závislosti od kontextu verejnej politiky. Na niektoré účely (napr. na účely bezpečnosti a dôvernosti komunikácií) môže byť

²¹ [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2015/569979/IPOL_STU\(2015\)569979_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2015/569979/IPOL_STU(2015)569979_EN.pdf).

²² Pozri súhrnnú správu: http://ec.europa.eu/newsroom/dae/document.cfm?doc_id=15294.

²³ Pozri súhrnnú správu o verejných konzultáciách k online platformám.

²⁴ Niektoré z týchto online komunikačných služieb (napr. tie, ktorých obchodný model sa zakladá na príjmoch z reklamy alebo zo zhromažďovania údajov) vykazujú typické črty platforiem, teda pôsobia na mnohostranných trhoch a ťažia zo „sietových účinkov“.

nevyhnutné zaoberať sa všetkými službami uľahčujúcimi interaktívnu komunikáciu medzi používateľmi; v prípade iných sa môže stať, že koncoví používatelia budú spájať záruky, ako sú uistenia o kvalite služieb alebo bezproblémové prepojenie medzi rôznymi poskytovateľmi služieb, s použitím verejných zdrojov, ako sú telefónne čísla.

Vytvorenie rovnakých podmienok v príslušných oblastiach by malo byť na jednotnom digitálnom trhu všeobecnou zásadou. Dosiachnutie rovnakých podmienok si môže vyžadovať zjednodušenie, modernizáciu a sprehľadnenie existujúcej regulácie. Pri tomto modernizačnom úsilí by sa nemala klásť neprímeraná záťaž na nové, ako aj tradičné obchodné modely.

Ako všeobecná zásada platí, že na porovnateľné digitálne služby by sa mali vzťahovať rovnaké alebo podobné pravidlá, pričom by sa mali náležite zväžiť možnosti na zúženie pôsobnosti a rozsahu existujúcej regulácie. V rámci svojho **preskúmania telekomunikačných pravidiel EÚ, ktoré sa má dokončiť ešte v roku 2016**, Komisia posudzuje možnosť predložiť cielený súbor rôznych návrhov zavádzajúcich istý stupeň deregulácie (pri zohľadnení určitých pravidiel, ktoré sa v súčasnosti uplatňujú len na tradičné elektronické komunikačné služby, ako sú napríklad niektoré povinnosti univerzálnych služieb). Zároveň by sa v prípade potreby na všetky relevantné a porovnateľné služby vrátane služieb poskytovaných aktérmi v oblasti OTT uplatňoval obmedzenejší súbor pravidiel špecifických pre komunikácie.

V rámci **preskúmania smernice o súkromí a elektronických komunikáciách v roku 2016** Komisia zväží zjednodušenie a úpravu jej rozsahu pôsobnosti a možnosť uplatňovania niektorých jej pravidiel, napríklad tých, ktoré sa týkajú dôvernosti, aj na online komunikačné služby OTT.

ii) Zabezpečenie zodpovedného konania online platforiem

Každý tretí používateľ internetu je dieťa²⁵. V porovnaní s rokom 2010 je u detí vo veku 11 – 16 rokov v súčasnosti až o 20 % pravdepodobnejšie, že budú vystavené prejavom nenávisťi. Na internete sa deti takisto ľahšie dostanú do kontaktu s obsahom pre dospelých, často s neobmedzeným prístupom (23 z 25 najprominentnejších webových stránok pre dospelých navštevovaných britskými používateľmi internetu poskytuje okamžitý, bezplatný a neobmedzený prístup k videám s tvrdou pornografiou)²⁶.

Len v roku 2015 zistila britská nadácia Internet Watch Foundation 68 092 jedinečných adries URL obsahujúcich sexuálne zneužívanie detí umiestnených na serveroch po celom svete²⁷.

²⁵ *One in Three: Internet Governance and Children's Rights* (Každý tretí: správa internetu a práva detí), Sonia Livingstone, John Carr a Jasmina Byrne, november 2015.

²⁶ Prieskum EÚ Kids Online [www.eukidsonline.net]. V Spojenom kráľovstve orgán pre televízne vysielanie na požiadanie zistil, že len za jeden mesiac najmenej 44 000 žiakov základných škôl navštívilo nejakú webovú stránku pre dospelých. Správa z roku 2014 *For adults only? Underage access to online porn* (Len pre dospelých? Prístup neplnoletých k online pornografii).

²⁷ Výročná správa IWF za rok 2015 <https://www.iwf.org.uk/about-iwf/news/post/444-iwf-announce-record-reports-of-child-sexual-abuse-online>. Vek 69 % obetí bol odhadovaný na desať alebo menej rokov a vek 1 788 obetí na dva alebo menej rokov.

Asi tri štvrtiny všetkých respondentov vo verejnej konzultácii vrátane väčšiny spotrebiteľov, občanov a podnikov požadovali väčšiu transparentnosť, pokiaľ ide o politiku v oblasti obsahu platforiem. Viac ako dve tretiny vyjadrili názor, že rôzne kategórie nezákonného obsahu si vyžadujú rôzne strategické prístupy, pokiaľ ide o postupy oznamovania a prijímania opatrení.

V júli 2015 sa na YouTube každú minútu nahralo viac ako 400 hodín videoobsahu²⁸. Vo svojich odpovediach v rámci verejnej konzultácie držiteľia práv z rôznych odvetví sprostredkovania obsahu (hudba, obrázky, tlač a vysielanie) uviedli, že ich obsah používajú niektoré online platformy bez povolenia alebo na základe licenčných zmlúv, ktoré podľa nich obsahujú nespravodlivé podmienky.

Pokiaľ ide o prístup k informáciám a obsahu, pre mnohé časti spoločnosti zohrávajú čoraz kľúčovejšiu úlohu práve platformy. Táto úloha so sebou nevyhnutne prináša aj širšiu zodpovednosť.

Súčasný režim zodpovednosti pre poskytovateľov sprostredkovateľských služieb, ako je stanovený v smernici o elektronickom obchode, bol vytvorený v čase, keď online platformy nemali charakteristiky a rozsah, aké majú dnes. Vytvorilo sa ním však technologicky neutrálne regulačné prostredie, ktoré značne uľahčilo ich expandovanie. Čiastočne je to dôsledok harmonizácie oslobodenia určitých druhov online platforiem od zodpovednosti za nezákonný obsah a činnosti, ktoré ani nekontrolujú, ani o nich nevedia²⁹. Hoci boli vyjadrené určité obavy v súvislosti s otázkou zodpovednosti, v rámci konzultácií bola vyjadrená široká podpora existujúcim zásadám smernice o elektronickom obchode³⁰.

Vzhľadom na tieto okolnosti bude Komisia uplatňovať vyvážený a predvídateľný režim zodpovednosti pre online platformy. Má to kľúčový význam pre ďalší rozvoj digitálneho hospodárstva v EÚ a pre odblokovanie investícií do ekosystémov platforiem. Zároveň sa určilo niekoľko konkrétnych problémov týkajúcich sa nezákonného a škodlivého online obsahu a činností, ktoré je potrebné riešiť, aby mohol byť tento prístup udržateľný.

Prvý problém sa týka šírenia online platforiem na zdieľanie videí s obsahom, ktorý je škodlivý pre maloletých, a s prejavmi nenávisťi. Deti sú prostredníctvom platforiem na zdieľanie videí čoraz väčšmi vystavené škodlivému obsahu³¹, pričom obzvlášť akútnym problémom je podnecovanie k násiliu alebo nenávisťi prostredníctvom audiovizuálneho materiálu uverejňovaného online. Tento problém Komisia rieši odvetvovou reguláciou v rámci zmeny smernice o audiovizuálnych mediálnych službách.

Druhý problém sa týka rozdelenia príjmov z používania obsahu chráneného autorskými právami. Vznikli nové formy distribúcie online obsahu, vďaka ktorým sa stáva široko dostupným obsah chránený autorskými právami odovzdávaný koncovými používateľmi. Kým tieto služby priťahujú čoraz širšie publikum a z distribúcie takéhoto obsahu ziskávajú

²⁸ Pozri: <http://www.statista.com/statistics/259477/hours-of-video-uploaded-to-youtube-every-minute/>.

²⁹ Smernica 2000/31/ES.

³⁰ Podľa drvivej väčšiny individuálnych používateľov, odosielateľov obsahu a sprostredkovateľov režim zodpovednosti plní svoj účel, kým respondenti, ktorí sú nespokojní so súčasným režimom (držiteľia práv, ich združenia a poskytovatelia oznámení), ho považujú za nedostatočne jasný alebo neprimerane uplatňovaný, pozri: súhrnná správa o verejných konzultáciách k online platformám.

³¹ EU Kids Online: <http://www.lse.ac.uk/media@lse/research/EUKidsOnline/EU%20Kids%20III/Reports/Intheirownwords020213.pdf>.

hospodársky prínos, rastú obavy, či sa o hodnotu vytváranú niektorými z týchto nových foriem online distribúcie obsahu spravodlivo delia distribútori a držiteľia práv. Komisia chce tento problém riešiť odvetvovou reguláciou v oblasti autorských práv. Cieľom Komisie je zároveň riešiť problém spravodlivého odmeňovania tvorcov v rámci ich vzťahov s ďalšími stranami, ktoré používajú ich obsah, vrátane online platforiem³². V rámci hodnotenia a modernizácie presadzovania práv duševného vlastníctva Komisia posúdi úlohu, ktorú môžu zohrávať sprostredkovatelia pri ochrane práv duševného vlastníctva, a to aj vo vzťahu k falšovaným produktom, a zväží zmenu konkrétneho právneho rámca pre presadzovanie týchto práv. V súlade s metódou sledovania toku peňazí bude Komisia zároveň naďalej zapájať platformy do vytvárania a uplatňovania dobrovoľných mechanizmov spolupráce zameraných na to, aby tí, ktorí porušujú práva duševného vlastníctva v komerčnej oblasti, boli pripravení o zdroje príjmov pochádzajúcich z nelegálnej činnosti.

Po tretie, v dôležitých oblastiach, ako sú podnecovanie k terorizmu, sexuálne zneužívanie detí a prejavy nenávisti, je potrebné všetky druhy online platforiem nabádať k tomu, aby z vlastnej iniciatívy podnikli účinnejšie kroky s cieľom obmedziť vystavenie nezákonnému alebo škodlivému obsahu. V odvetví sa v tejto oblasti už realizuje mnoho chvályhodných iniciatív. Dialóg so spoločnosťami v oblasti informačných technológií o zavedení kódexu správania, pokiaľ ide o nezákonné prejavy nenávisti online, Internetové fórum EÚ o teroristickom obsahu a koalícia výkonných riaditeľov za premenu internetu na lepšie miesto pre deti sú dôležitými príkladmi procesov, do ktorých sú zapojené viaceré zainteresované strany a ktoré sú zamerané na hľadanie spoločných riešení na dobrovoľné vyhľadávanie nezákonného alebo škodlivého materiálu online a boj proti nemu. Keďže sa online platformy ďalej rozvíjajú a expandujú do ďalších sektorov, je potrebné toto úsilie udržiavať a rozvíjať v celej EÚ s cieľom posilniť jeho pozitívnu úlohu v spoločnosti.

Po štvrté, niekoľko online platforiem v rámci verejných konzultácií vyjadrilo obavy, že zavedenie dobrovoľných opatrení by znamenalo, že by sa na nich už nevzťahovala výnimka zo zodpovednosti sprostredkovateľov na základe smernice o elektronickom obchode. Aby online platformy mohli prijímať účinnejšie samoregulačné opatrenia, bude dôležité zabezpečiť väčšiu jednoznačnosť, pokiaľ ide o to, aké dôsledky by mali takéto dobrovoľné opatrenia v súvislosti s výnimkou zo zodpovednosti sprostredkovateľov na základe smernice.

A napokon, je potrebné monitorovať existujúce postupy oznamovania a prijímania opatrení, aby sa zabezpečila ucelenosť a účinnosť režimu zodpovednosti sprostredkovateľov. Skôr než sa Komisia rozhodne začať iniciatívu, posúdi najskôr výsledky prebiehajúcich reforiem, ako sú preskúmanie smernice o audiovizuálnych mediálnych službách, preskúmanie oblasti autorských práv a dobrovoľné iniciatívy, napr. Internetové fórum EÚ.

Komisia zachová existujúci režim zodpovednosti sprostredkovateľov a zároveň uplatní sektorový prístup k regulácii zameraný na problémy:

³² Súčasť prebiehajúceho posudzovania potreby zvýšenia právnej istoty, transparentnosti a vyváženia v systéme, ktorým sa riadi odmeňovanie autorov a interpretov v EÚ – COM(2015) 626 final.

– v svojom návrhu **aktualizovanej smernice o audiovizuálnych mediálnych službách**, ktorý sa má predložiť spolu s týmto oznámením, **Komisia navrhne, aby platformy na zdieľanie videí zaviedli** opatrenia na ochranu maloletých pred škodlivým obsahom a ochranu všetkých používateľov pred podnecovaním k nenávisti,

– v rámci nasledujúceho **balíka predpisov o autorských právach**, ktorý sa má prijať na jeseň 2016, sa bude Komisia snažiť dosiahnuť spravodlivejšie rozdelenie hodnoty vytvárajúcej online distribúciou obsahu chráneného autorskými právami prostredníctvom online platforiem poskytujúcich prístup k takémuto obsahu.

Ešte v roku 2016 bude Komisia **d'alej nabádať ku koordinovanému samoregulačnému úsiliu online platforiem v celej EÚ**. Pravidelne bude preskúmať účinnosť a komplexnosť takéhoto dobrovoľného úsilia s cieľom určiť možnú potrebu prijatia ďalších opatrení a zabrániť obmedzovaniu uplatňovania základných práv používateľov.

Komisia v druhej polovici roku 2016 preskúma potrebu usmernenia **o zodpovednosti online platforiem pri zavádzaní dobrovoľných opatrení prijímaných v dobrej viere** na boj proti nezákonnému obsahu dostupnému online.

Komisia preskúma **potrebu formálnych postupov oznamovania a prijímania opatrení**, pričom vezme do úvahy okrem iného výsledky aktualizácie rámcov pre audiovizuálne médiá a autorské práva, ako aj prebiehajúcich iniciatív v oblasti samoregulácie a koregulácie.

iii) *Podpora dôvery a transparentnosti a zabezpečenie spravodlivosti*

- Informovanie občanov a spotrebiteľov a posilnenie ich vplyvu

Z prieskumu Eurobarometer o online platformách³³ uskutočneného v roku 2016 vyplynulo, že 72 % opýtaných spotrebiteľov pociťuje obavy v súvislosti s údajmi, ktoré sa zbierajú o nich alebo o ich činnostiach. 72 % tiež vyjadrilo názor, že online platformy by sa mali regulovať s cieľom obmedziť rozsah, v akom zobrazujú rôzne výsledky používateľom na základe údajov zozbieraných o ich činnostiach. 56 % opýtaných spotrebiteľov zároveň uviedlo, že nečítajú podmienky používania online platforiem.

Viac ako 75 % opýtaných z radov širokej verejnosti³⁴ sa domnieva, že je potrebná väčšia transparentnosť, najmä pokiaľ ide o vplyv, aký má odmeňovanie platforiem na uvádzanie výsledkov vyhľadávačov, o identifikovanie skutočného dodávateľa služieb alebo výrobkov a o možné zavádzajúce praktiky vrátane falošných recenzií.

Prístup k údajom podporuje účinnosť trhu a inovácie, ale takisto môže pomáhať zachraňovať životy, zlepšovať vzdelávanie a optimalizovať služby verejnej správy a [vývoj politiky](#). Internet nemôže v budúcnosti uspieť bez dôvery používateľov v online platformy a bez toho, aby online platformy dodržiavali všetky príslušné právne predpisy a rešpektovali

³³ Špeciálny prieskum Eurobarometer 447 o online platformách (2016).

³⁴ Pozri súhrnnú správu o verejných konzultáciách k online platformám.

legitímne záujmy spotrebiteľov a iných používateľov³⁵. Nedávno prijaté prepracované pravidlá prístupu k osobným údajom a ich spracovávanie v EÚ už obsahujú dôležité ustanovenia na dosiahnutie lepšieho informovania a ochrany používateľov, pokiaľ ide o zhromažďovanie osobných údajov, najmä prostredníctvom požiadavky na udelenie výslovného súhlasu a stanovenia nových zásad, ako sú „štandardná ochrana údajov“ a „špecificky navrhnutá ochrana údajov“.

Veľká časť verejnosti má však naďalej obavy v súvislosti so zhromažďovaním údajov a domnieva sa, že je potrebná väčšia transparentnosť. Online platformy musia na tieto obavy reagovať účinnejším informovaním používateľov o tom, aké osobné údaje sa v súlade s rámcom EÚ pre ochranu údajov³⁶ zhromažďujú a ako sa zdieľajú a používajú. Vo všeobecnejšej rovine zahŕňa tento problém spôsoby, akými sa používatelia identifikujú, aby získali prístup k online platformám a službám. Je nepochybné, že veľké množstvo kombinácií používateľských mien a hesiel je nepohodlné a zároveň predstavuje bezpečnostné riziko. Bežná prax používania používateľského profilu z jednej platformy na získavanie prístupu k ďalším webovým stránkam však často so sebou prináša netransparentné výmeny osobných údajov medzi rôznymi online platformami a webovými stránkami a ich vzájomné prepojenia. Aby sa tomu predišlo a aby identifikácia bola zároveň jednoduchá a bezpečná, mali by spotrebiteľia mať možnosť vybrať si oprávnenia, pomocou ktorých sa chcú identifikovať alebo autentifikovať. Online platformy by mali konkrétne akceptovať oprávnenia vydané alebo uznané vnútroštátnymi orgánmi verejnej správy, ako sú elektronické alebo mobilné doklady totožnosti, vnútroštátne preukazy totožnosti alebo bankové karty.

Väčšia transparentnosť je nevyhnutná aj z toho dôvodu, aby používatelia rozumeli, ako sa informácie, ktoré sa im poskytujú, filtrujú, prispôbujú alebo personalizujú, zvlášť keď tieto informácie tvoria základ rozhodnutí o kúpe alebo ovplyvňujú ich účasť na občianskom či demokratickom živote. Ak sú spotrebiteľia náležite informovaní o povahe produktov, ktoré si prezerajú alebo spotrebúvajú online, pomáha to účinnému fungovaniu trhov a zlepšovaniu podmienok pre spotrebiteľa.

Online hodnotenia a recenzie tovarov a služieb sú pre spotrebiteľov užitočné a posilňujú ich postavenie, musia však byť dôveryhodné a nesmú byť tendenčné ani zmanipulované. Znáмым príkladom sú falošné recenzie, ktoré v dôsledku straty dôvery môžu oslabiť samotný obchodný model platformy, ale zároveň vedú k všeobecnej strate dôvery, ako bolo vyjadrené v mnohých reakciách v rámci verejných konzultácií³⁷.

A napokon, v existujúcich právnych predpisoch EÚ týkajúcich sa spotrebiteľov a marketingu sa už teraz od online platforiem požaduje, aby boli transparentné a nezavádzali spotrebiteľov, napríklad v prípade sponzorovaných výsledkov vyhľadávania a systémov

³⁵ Len 22 % Európanov plne dôveruje spoločnostiam, ako sú vyhľadávače alebo sociálne siete, pozri: špeciálny prieskum Eurobarometer 359 Názory na ochranu údajov a elektronickú identitu v Európskej únii. Vysoká úroveň dôvery je zároveň nevyhnutná pre fungovanie hospodárstva založeného na údajoch, pozri: oznámenie Európskej komisie Na ceste k prosperujúcemu hospodárstvu založenému na údajoch, COM(2014) 442 final.

³⁶ V súčasnosti smernice 95/46/ES a 2002/58/ES a po nadobudnutí účinnosti aj všeobecné nariadenie o ochrane údajov. Všeobecné nariadenie o ochrane údajov prijali Rada a Parlament v apríli 2016 spolu so smericou o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov príslušnými orgánmi na účely predchádzania trestným činom, ich vyšetrenia, odhaľovania alebo stíhania.

³⁷ Pozri súhrnnú správu o verejných konzultáciách k online platformám.

online hodnotení a recenzií. Posilnené presadzovanie týchto právnych predpisov a ich lepšie dodržiavanie povedie k zvyšovaniu dôvery, transparentnosti a spravodlivosti.

Komisia spolu s týmto oznámením predkladá legislatívny návrh, ktorým sa reviduje nariadenie o spolupráci v oblasti ochrany spotrebiteľa a ktorý má uľahčiť účinnejšie presadzovanie právnych predpisov EÚ na ochranu spotrebiteľov v cezhraničných situáciách.

Komisia prepracovala usmernenie k smernici o nekalých obchodných praktikách, ktoré sa má prijať spolu s týmto oznámením. V rámci kontroly vhodnosti právnych predpisov EÚ týkajúcich sa spotrebiteľov a marketingu v roku 2017 Komisia ďalej posúdi prípadnú ďalšiu potrebu aktualizácie existujúcich pravidiel v oblasti ochrany spotrebiteľa vo vzťahu k platformám. Takisto bude monitorovať uplatňovanie zásad pre porovnávacie nástroje, ktoré boli vypracované v rámci dialógu viacerých zainteresovaných strán o porovnávacích nástrojoch, ktorý iniciovala Komisia³⁸.

V záujme posilnenia postavenia spotrebiteľov a ochrany zásad hospodárskej súťaže, ochrany spotrebiteľa a ochrany údajov **bude Komisia ďalej podporovať kroky zamerané na interoperabilitu, a to aj zverejnením zásad a usmernení k interoperabilite v oblasti elektronickej identifikácie najneskôr do roku 2017. Cieľom bude nabádať online platformy k uznávaniu iných prostriedkov elektronickej identifikácie** poskytujúcich rovnaké záruky ako ich vlastné prostriedky, a to najmä tých, ktoré sú oznámené podľa nariadenia o elektronickej identifikácii a dôveryhodných službách (eIDAS)³⁹.

V rámci pokračovania dialógu so všetkými zainteresovanými stranami **Komisia nabáda odvetvie**, aby vystupňovalo dobrovoľné úsilie o predchádzanie praktikám znižujúcim dôveru, okrem iného hlavne s cieľom riešiť problém falošných alebo zavádzajúcich online recenzií, a zároveň sa zaväzuje, že toto úsilie podporí.

- Zaručenie spravodlivého podnikateľského prostredia nakloneného inováciám

Deväť z desiatich respondentov vo verejných konzultáciách vyjadrilo názor, že existuje priestor na zlepšovanie v medzipodnikových vzťahoch (B2B) medzi platformami a dodávateľmi. Poukázali na údajne problematické príklady zmluvných doložiek a praktík uplatňovaných vo viacerých sektoroch⁴⁰.

Z respondentov, ktorí vyjadrili nespokojnosť s týmito vzťahmi B2B, sa viac ako 80 % domnieva, že dynamika trhu tento problém nevyrieši a že je potrebná kombinácia regulačných a neregulačných opatrení.

Mnohí respondenti vyjadrili názor, že interné mechanizmy podávania sťažností zavedené platformami nie sú dostatočne účinné a nákladovo efektívne na to, aby boli schopné riešiť problémy, ktoré vznikajú medzi online platformami a ich dodávateľmi.

Keďže online platformy zohrávajú v hospodárstve čoraz dôležitejšiu úlohu, môžu byť podmienky prístupu k online platformám pre online a offline spoločnosti dôležitým

³⁸ Pozri KOM(2011) 942 v konečnom znení.

³⁹ Nariadenie (EÚ) č. 910/2014 z 23. júla 2014 o elektronickej identifikácii a dôveryhodných službách pre elektronické transakcie na vnútornom trhu.

⁴⁰ Pozri súhrnnú správu o verejných konzultáciách k online platformám.

faktorom. Pre MSP a mikropodniky predstavujú niektoré online platformy dôležité, niekedy hlavné prístupové body k určitým trhom a údajom. Pokiaľ ide o online platformy, ich kľúčovým záujmom je udržateľný a dobrý vzťah s ich podnikovými používateľmi, od ktorých závisia, pokiaľ ide o vytváranie hodnoty.

V rámci verejných konzultácií niektoré zainteresované strany zdôraznili viacero obáv v súvislosti s nekalými obchodnými praktikami zo strany online platforiem. K najbežnejším uvádzaným problémom patria:

1. stanovovanie nespravodlivých podmienok zo strany platforiem, najmä v prípade prístupu k dôležitým používateľským základniam alebo databázam;
2. odmietanie poskytnutia prístupu na trh alebo jednostranné zmeny podmienok pre prístup na trh zo strany platforiem vrátane prístupu ku kľúčovým obchodným údajom;
3. dvojaká úloha, ktorú platformy zohrávajú, keď uľahčujú prístup na trh a zároveň súťažia s dodávateľmi, čo môže viesť k tomu, že platformy nespravodlivo propagujú svoje vlastné služby na úkor týchto dodávateľov;
4. nespravodlivé doložky o „parite“ s nepriaznivými dôsledkami pre spotrebiteľa a
5. nedostatok transparentnosti, najmä pokiaľ ide o sadzby uplatňované platformami, používanie údajov a výsledky vyhľadávania, ktorý by mohol viesť k poškodeniu obchodných činností dodávateľov.

Značný počet respondentov z podnikateľskej sféry vo verejných konzultáciách poukázal na potenciálne negatívne dôsledky týchto údajných nekalých obchodných praktík a vyjadril názor, že sú potrebné ďalšie opatrenia v podobe kombinácie regulačných a neregulačných opatrení⁴¹.

A napokon, konzultácie poukázali aj na možnú potrebu preskúmania otázok týkajúcich sa vlastníctva a používania údajov, ako aj prístupu k nim. Je to potrebné na zabezpečenie vhodnejšieho a vyváženejšieho zmluvného vzťahu medzi poskytovateľmi služieb a podnikovými používateľmi, ktorý je dôležitý z hľadiska stimulácie investícií.

Politika v oblasti hospodárskej súťaže a politika v oblasti vnútorného trhu by sa mali vnímať ako politiky, ktoré sa navzájom dopĺňajú a ktoré zohrávajú dôležitú úlohu v účinnom fungovaní jednotného digitálneho trhu, pokiaľ ide o online platformy.

Právne predpisy v oblasti hospodárskej súťaže upravujú otázky hospodárskej súťaže medzi účastníkmi trhu, čím sa vytvára širší výber pre spotrebiteľov pri nižších cenách a maximalizujú sa príležitosti na inovácie. Politika hospodárskej súťaže EÚ je založená na trvalých zásadách, ale jej nástroje sú pružné a možno ich účinne použiť na osobitosti rôznych trhov vrátane online platforiem.

Nad rámec uplatňovania politiky hospodárskej súťaže sa natíska otázka, či sú potrebné opatrenia na úrovni EÚ na riešenie spravodlivosti vo vzťahoch medzi podnikmi. V tejto fáze je potrebných viac informácií o vzťahoch medzi platformami a ich dodávateľmi alebo partnermi na to, aby bolo možné posúdiť a zmapovať povahu a rozsah problémov, ktoré

---

⁴¹ Pozri súhrnnú správu o verejných konzultáciách k online platformám.

môžu poškodiť obchodné činnosti týchto dodávateľov, obzvlášť v prípadoch, kde to môže mať negatívny vplyv na inovácie. Tam, kde sú obchodné modely celých ekosystémov MSP závislé od prístupu k malému počtu online platforiem alebo kde majú platformy prístup k súborom údajov bezprecedentnej veľkosti, môžu vzniknúť nové asymetrie. V takýchto situáciách môžu byť niektorí dodávatelia platforiem neúmerne vystavení potenciálne nekalým obchodným praktikám, a to aj bez etablovanej dominantnosti nejakej platformy.

Komisia vykoná ciele zisťovanie faktov⁴² o praktikách vo vzťahoch B2B v prostredí online platforiem. Hlbšie sa ním preskúmajú otázky, na ktoré sa poukázalo v rámci verejných konzultácií, ako aj možné prostriedky nápravy nad rámec uplatňovania právnych predpisov v oblasti hospodárskej súťaže, napr. (dobrovoľné) mechanizmy riešenia sporov, opatrenia alebo usmernenia vo vzťahu k transparentnosti a lepšej informovanosti. Osobitný dôraz bude Komisia klásť na úzku spoluprácu so zainteresovanými stranami a verejnými orgánmi. **Do jari 2017 Komisia určí, či sú potrebné ďalšie opatrenia na úrovni EÚ.**

iv) Zachovávanie otvorenosti a nediskriminačnej povahy trhov v záujme posilňovania hospodárstva založeného na údajoch

Väčšina všetkých respondentov vo verejných konzultáciách pociťovala potrebu posilnenia schopnosti online platforiem riešiť otázku zmeny platformy⁴³. Mnohé podniky a jednotlivci sa vyjadrili, že za problém považujú systém fungovania rozhraní na programovanie aplikácií (API) online platforiem alebo meniace sa podmienky prístupu k nim.

Na fungujúcom jednotnom digitálnom trhu je výhodou, keď môžu používatelia čo najľahšie meniť platformy. Rozhodnutie používateľov zostať s online platformou a zdieľať s ňou svoje údaje by malo byť slobodnou voľbou motivovanou kvalitou poskytovanej služby a nie prekážkami brániacimi prechodu k inej platforme vrátane prenosu vlastných údajov. Takéto stanovisko jasne vyjadrila Európska rada vo svojich záveroch z októbra 2013⁴⁴ a dostalo silnú podporu aj v rámci verejných konzultácií. Respondenti vo verejných konzultáciách okrem iného navrhli vypracovať spoločné normy pre prenosy údajov a vyjadrili sa za všeobecnú prenosnosť nespracovaných osobných a neosobných údajov. To sa vníma ako dôležité v prípade podnikových používateľov, lebo uchovávajú a spracúvajú osobné údaje klientov a zamestnancov, ale takisto používajú veľké objemy neosobných údajov, ktoré sú nevyhnutné pre zabezpečenie kontinuity činností.

Z pohľadu verejných orgánov je dôležité uľahčenie prechodu k inej platforme a zníženie nákladov naň. Prenosnosť údajov, vypracovanie noriem a interoperabilita, a to aj prostredníctvom otvorených ekosystémov založených na API, sú kľúčovými predpokladmi voľného pohybu údajov na jednotnom digitálnom trhu. Celkovo môžu API menším firmám umožniť používať alebo opätovne používať obchodné údaje. V tejto súvislosti dobre fungujúci prístup k obchodným údajom prostredníctvom používateľsky ústretových a dobre navrhnutých API prispieva k vytváraniu a rozširovaniu ekosystémov s novými

⁴² Zahŕňajúce semináre pre zainteresované strany, stretnutia expertných skupín, prieskumy a štúdie.

⁴³ Pozri súhrnnú správu o verejných konzultáciách k online platformám.

⁴⁴ „Je tiež potrebné odstrániť prekážky v prístupe ľudí k svojmu ‚digitálnemu životu‘ z rozličných platforiem, ktoré pretrvávajú z dôvodu nedostatočnej interoperability alebo prenosnosti obsahu a údajov. Bránia využívaniu digitálnych služieb a hospodárskej súťaži. Na zabezpečenie tejto interoperability a prenosnosti sa musí zaviesť otvorený a nediskriminujúci rámec bez toho, aby sa bránilo rozvoju rýchlo napredujúceho digitálneho prostredia, pričom sa musí predísť zbytočnému administratívnemu zaťaženiu, a to predovšetkým pre MSP.“

a inovatívnymi produktmi s použitím údajov, ktoré už boli zhromaždené a ktoré niekedy zostávajú nevyužit⁴⁵.

Významné online platformy a sprostredkovateľské služby, ako sú obchody s aplikáciami a elektronické trhoviská, môžu mať formu uzavretých ekosystémov. Má to rôzne dôvody vrátane kontroly kvality, otázok zodpovednosti a bezpečnosti. Uzavreté ekosystémy platforiem môžu zvyšovať efektivitu vrátane posilnenia hospodárskej súťaže medzi platformami, ale môžu mať aj nepriaznivé dôsledky⁴⁶. Keď sa na podporu inovácií v oblasti platforiem používajú verejné prostriedky, všeobecne by sa mali uprednostňovať otvorené modely platforiem. Platí to aj pre investície EÚ do inovácií v novovznikajúcich oblastiach, ako sú virtuálna realita, inteligentné mestá a internet vecí, a vo všeobecnejšej rovine pre investície do vytvárania základu udržateľného internetu budúcnosti. Otvorené ekosystémy platforiem môžu ponúkať kľúčové výhody v zmysle zníženia nákladov na prechod k inej platforme a zvyšovania efektívnosti trhu. Preto má osobitný význam, že Komisia sa zasadzuje za to, aby **budúci vývoj digitálnych technológií zostal otvorený**.

V rámci iniciatívy „voľný tok údajov“ naplánovanej na koniec roku 2016 Komisia zvaží možnosti účinných prístupov vrátane technických noriem, ktorými sa uľahčia prechody na iné platformy a prenosnosť údajov medzi rôznymi online platformami a službami cloud computingu pre podnikových aj súkromných používateľov.

V tejto súvislosti **Komisia takisto preskúma možné bariéry brániace rozvoju jednotného údajového trhu EÚ**, ktoré môžu vzniknúť z právnej neistoty **v súvislosti s vlastníctvom a použiteľnosťou údajov alebo s prístupom k nim**, vrátane problémov týkajúcich sa rozhraní pre programovanie aplikácií.

⁴⁵ To platí najmä pre platformy v oblasti internetu vecí, ako sa vysvetľuje v dokumente útvarov Komisie pod názvom Rozvoj internetu vecí v Európe, SWD(2016) 110/2.

⁴⁶ Ako napríklad uviedla aj nemecká Monopolkommission vo svojej správe Politika hospodárskej súťaže: Úlohy v oblasti digitálnych trhov z roku 2015, bod 243.

6. ZÁVER

V tomto oznámení Komisia predložila svoje celkové posúdenie online platforiem ako súčasť svojej stratégie pre jednotný digitálny trh.

Online platformy zohrávajú kľúčovú úlohu v inováciách a raste na jednotnom digitálnom trhu. Spôsobili revolúciu v prístupe k informáciám a zefektívniť fungovanie mnohých trhov lepším prepojením kupujúcich a predávajúcich služieb a tovarov. Hoci niektoré online platformy dosahujú historické počty používateľov na celom svete a nepretržite expandujú do nových sfér hospodárstva, stále existuje veľa príležitostí na vznik nových konkurencieschopných európskych platforiem. Účinné stimulovanie inovácií v týchto oblastiach a zároveň primeraná ochrana legitímnych záujmov spotrebiteľov a iných používateľov je asi najdôležitejšia úloha, ktorú musí EÚ v súčasnosti splniť, aby zabezpečila svoju budúcu konkurencieschopnosť vo svete.

V rámci tohto posúdenia sa určilo aj niekoľko oblastí, kde treba dôkladne posúdiť verejné alebo súkromné záujmy a zabezpečiť lepšie dodržiavanie regulačných noriem EÚ.

V tejto súvislosti sa v tomto oznámení zdôrazňuje potreba prijatia politických a regulačných prístupov, ktoré budú reagovať na konkrétne problémy a ktoré budú pružné a uplatniteľné aj v budúcnosti.

Tam, kde je to vhodné, je možné často dosiahnuť lepšie výsledky v umožňovaní rozvoja silných ekosystémov platforiem v Európe samoreguláciou a koreguláciou, ktoré zároveň môžu dopĺňať alebo posilňovať existujúce právne predpisy, ktorými sa už riadia niektoré činnosti online platforiem.

Dodržiavanie príslušných právnych predpisov EÚ v odvetví a účinnosť dobrovoľných opatrení prijímaných s cieľom udržať dôveru používateľskej základne bude kľúčovým faktorom pri riešení problémov určených v posúdení.

A napokon, v záujme splnenia sľubu digitálneho hospodárstva pre všetkých Komisia vyzýva všetky verejné orgány a príslušné zainteresované strany, a najmä členské štáty a Európsky parlament, aby podporili tento prístup, aby EÚ mohla v plnej miere realizovať túto digitálnu budúcnosť a zároveň si zachovať svoje spoločné hodnoty.